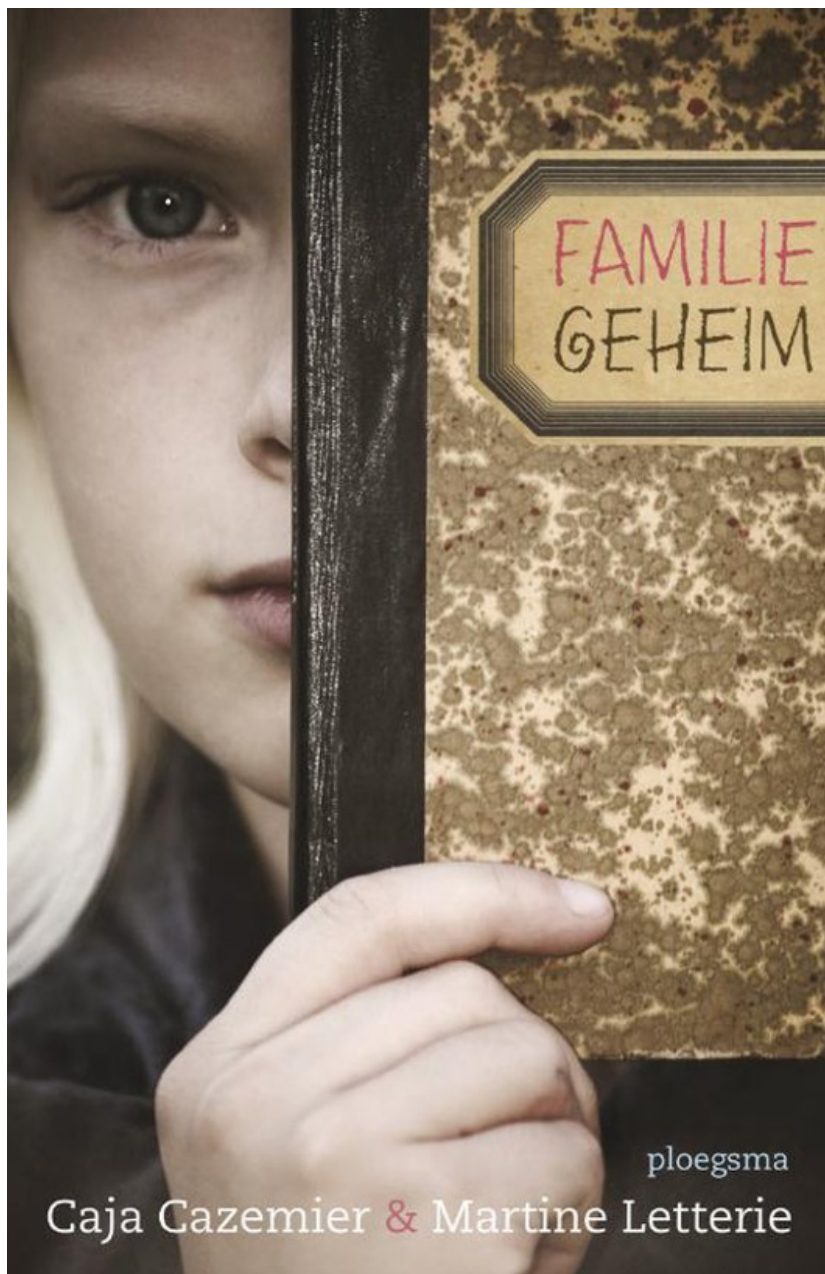

LESBRIEF

taal:
unie

INLEIDING

Beste leerkracht,

Deze lesbrief hoort bij het boek **familiegeheim**. Het boek is geschreven door Caja Cazemier en Martine Letterie. Het hele boek kan zelfstandig gelezen worden vanaf B1-niveau, maar het is ook zeker mogelijk om (delen van) het boek klassikaal voor te lezen aan leerlingen die rond A2-niveau werken.

In dit pakket vindt u activiteiten om in de klas te gebruiken en verwerkingsopdrachten bij het lezen van een jeugdboek.

De lesbrief maakt deel uit van een serie van tien lesbrieven die Bureau NVT heeft ontwikkeld in opdracht van de Taalunie en Biblionef. Bekijk de andere lesbrieven onder het kopje "leermiddelen" op het NVT-platform van de Taalunie: <https://mijnnvt.taalunie.org>

Veel leesplezier!

INFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT

1

Op **werkblad 1** vindt u de samenvatting van het boek "familiegeheim".

Deel werkblad 1 uit. Lees de samenvatting klassikaal en bespreek hem met de leerlingen. Wat weten de leerlingen van het verhaal? Hoe denken ze dat het begint? Wat denken ze dat er gaat gebeuren?

2

Werkblad 2a en 2b geven informatie over de schrijvers.

Verdeel de klas in tweetallen (leerling A en leerling B). Geef leerling A het werkblad over Caja Cazemier en leerling B het werkblad over Martine Letterie.

Iedere leerling leest de tekst op zijn eigen werkblad.
Geef daarna de opdracht om de informatie te vergelijken en 2 overeenkomsten en 2 verschillen te vinden tussen de 2 schrijfsters.

3

Op **werkblad 3** vertelt een 13-jarig meisje, Meron, over "familiegeheim". Ze geeft ook haar mening over het boek.

Het is een recensie in de vorm van een interview.

Deel werkblad 3 uit. Laat de leerlingen het interview lezen.

Geef daarna de opdracht om in enkele zinnen te beschrijven of ze het boek zouden willen lezen. Daarbij kunt u als extra opdracht geven dat ze 2 redenen moeten geven waarom ze wel/niet geïnteresseerd zijn in het boek.

INFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT

4

Het schrijven van het boek Familiegeheim is een bijzonder project geworden. Caja Cazemier en Martine Letterie hebben dit boek samen geschreven.

Op de website van Martine vindt u een filmpje waarin de schrijfster uitlegt hoe dit is gebeurd.
(<https://www.martineletterie.nl/alle-boeken/9-12-jaar/familiegeheim>).

Bekijk met de leerlingen het filmpje. Bespreek wat ze hebben begrepen.

Deel **werkblad 4a en 4b** uit en leg uit dat de leerlingen nu in tweetallen samen een verhaal gaan schrijven. Lees eerst klassikaal de opdracht en de hulpvragen op werkblad 4a en laat de tweetallen vervolgens een foto op werkblad 4b kiezen.

Laat de leerlingen vervolgens een samen kort verhaal verzinnen. Leerling A kiest een van de personen van de foto. Leerling B kiest de tweede persoon. Vanuit hun eigen persoon schrijven ze een kort verhaal. De twee verhalen komen samen bij de foto (dit mag aan het begin of einde van het verhaal zijn).

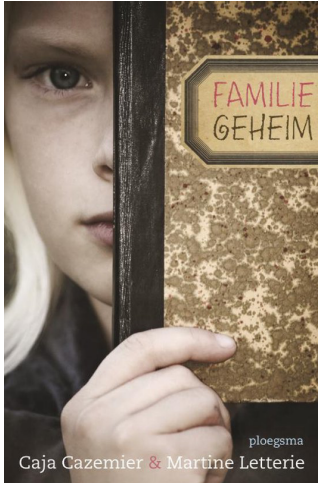
5

Als de leerlingen "familiegeheim" (of een ander boek) hebben gelezen, kunt u een eenvoudig boekverslag laten maken.

Op **werkblad 5** vindt u een format voor een boekverslag.

WERKBLAD 1

SAMENVATTING

Eva is een vrolijke meid van dertien.

Ze heeft weinig nagedacht over het feit dat haar moeder haar eigen ouders bijna nooit ziet en dat zij haar familie van moederskant daarom niet kent.

Maar dan wordt Eva's opa begraven.

Waarom mag er niemand bij de begrafenis zijn, en wie is die geheimzinnige oude vrouw bij het graf?

Eva duikt de familiegeschiedenis in.

Maar waarom krijgt ze geen antwoord op haar vragen?

Hanneke gaat naar de begrafenis van de broer met wie ze al heel lang geen contact meer had.

Ooit hebben ze een stilzwijgende afspraak gemaakt: over vroeger wordt niet meer gepraat.

De geschiedenis van de familie is er niet een om trots op te zijn.

In de oorlog kozen Hannekes ouders voor de kant van de Duitsers.

Maar dan ziet Hanneke op de begrafenis van haar broer een meisje van dertien.

Zo oud was zij ook toen ze op de vlucht moesten...

Misschien wordt het tijd om het zwijgen over het verleden te verbreken.

Caja Cazemier schreef dit boek samen Martine Letterie.

Het boek werd genomineerd voor de Thea Beckman Prijs 2012.

OVER DE AUTEURS

Caja Cazemier werd op 5 september 1958 in Spijkenisse geboren, maar ze groeide op in Groningen.

Na de middelbare school ging ze er Nederlandse taal- en letterkunde studeren en stond 12 jaar voor de klas.

Als kind al hield Caja Cazemier van verhalen: van veel en dikke boeken lezen, maar ook van verhalen verzinnen. Haar eerste "boek" schreef Caja toen ze tien was.

Tijdens haar studie besteedde ze veel aandacht aan jeugdboeken. Ze schreef een scriptie met als titel: Gemengde gevoelens. Jeugdliteratuur voor meisjes in de puberteit.

Na haar studie werkte Cazemier twaalf jaar als lerares Nederlands. Sinds 2002 besteedt ze al haar tijd aan het schrijven van boeken. Cazemier schrijft voor jongeren tussen de 11 en 16 jaar.

Ze zoekt onderwerpen uit waarmee jongeren te maken kunnen krijgen als zij tussen elf en zestien jaar oud zijn: school, de brugklas, ouders, vriendjes, eenzaamheid, verliefd zijn, seksualiteit, onzeker zijn, angst, online pesten, internetverkering, je anders voelen, echtscheiding van ouders, rouwverwerking.

De meeste hoofdpersonen zitten niet lekker in hun vel en zijn op zoek naar wie ze zijn. Ze hebben dan ook allemaal last van "groeipijn". Haar boeken kunnen troost bieden aan lezers die in vergelijkbare omstandigheden zitten. Daarom vindt ze herkenbaarheid in haar verhalen belangrijk.

Bronnen:

<http://www.cajacazemier.nl>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Caja_Cazemier

OVER DE AUTEURS

Martine Letterie groeide op in Voorburg.

Haar vader is beeldhouwer Frank Letterie. Na de middelbare school studeerde ze Nederlands in Utrecht. In 1985 studeerde ze af met als hoofdvak Middel nederlandse letterkunde.

Na haar studie was ze twaalf en een half jaar lerares Nederlands in Zutphen en Doetinchem op verschillende schooltypen. Ze gaf les aan een mavo, havo, wvo, MEAO en de laatste vier jaar aan een PABO.

Daarnaast schreef ze veel schoolboeken en werkt ze mee aan Tikker en Bumper, tijdschriften over jeugdliteratuur. Van 1991 tot 1993 was ze lid van de Griffeljury. In 1996 verscheen haar eerste kinderboek. En in 1997 stopte Letterie met lesgeven om zich volledig op het schrijven te richten.

Ze schrijft voornamelijk historische kinderboeken, die gebaseerd zijn op waargebeurde verhalen. Een serie boeken is gebaseerd op de historische figuur Berend van Hackfort. Deze boeken beschrijven de (fictieve) jeugd van Berend. In 2015 publiceerde Letterie een boek over de geschiedenis van haar familie. Dit was haar eerste boek voor volwassenen. In 2017 kreeg ze een Zilveren Griffel voor Kinderen met een ster.

Een aantal boeken van Martine Letterie zijn in het Duits vertaald, waaronder Robin und die schwarzen Ritter, Robin und das gefährliche Turnier, Rätselhafte E-mails für Tim en Kinder mit Stern.

Bronnen:

<https://www.martineletterie.nl>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Martine_Letterie

WERKBLAD 3

INTERVIEW (1)

Meron is 13 jaar.
Zij heeft het boek *Familiegeheim* gelezen.
Lees het interview met Meron hieronder.

Hoe heet het boek? *Familiegeheim.*

Hoe heet de schrijver? *Caja Cazemier en Martine Letterie.*

Waarom heb je het boek gelezen? *Omdat het er wel mysterieus uitzag.*

Hoeveel pagina's heeft het boek? *187 pagina's.*

Hoe lang heb je er ongeveer over gedaan? *Een week ongeveer.*

Welke personages zijn er in het boek? *Eva en Hanneke zijn de hoofdpersonages.*

Is het boek vooral: grappig/verdrietig/serieus/romantisch... iets anders?
Mysterieus want er is een geheim en daar probeert Eva achter te komen.

Kun je kort vertellen waar het boek over gaat?
Eva wil meer weten over het verleden van haar moeders familie en wat er allemaal is gebeurd.

Wat vond je het leukste stuk in het boek? Waarom?
De stamboom die achterin het boek staat omdat je dan hun hele familie kon zien en hoe die in elkaar zat en die kon je tijdens het lezen bekijken.

Welk stuk vond je iets minder leuk? Waarom?
Ik vond het wel saai dat ze de hele tijd teruggingen naar Eva want ik vond de stukjes met Hanneke leuker.

Zou je meer van deze schrijvers willen lezen? Waarom?
Ja, want ik vond hoe ze schreven wel leuk, ze hadden een goed verhaal bedacht.

Zou je het boek aanraden aan andere kinderen? Waarom?
Ja, omdat het een leuk boek is en er zit ook spanning in.

WERKBLAD 3

INTERVIEW (2)

Welke persoon is het meest veranderd tijdens het verhaal?

Hanneke want je leest hoe de jeugd van Hanneke was en hoe ze in het heden leeft.

Zou dit in het echt kunnen gebeuren?

Ja, want het boek was erg geloofwaardig.

Wat is het interessantste wat geleerd hebt van het boek?

Dat in de tijd toen Hanneke jong was, alles erg onzeker was en je niet wist wat er ging gebeuren (tijdens de Tweede Wereldoorlog).

Hoe zou je de informatie uit dit boek uitleggen aan iemand die jonger is dan jij? *Vroeger had iemand (Hitler) een hekel aan iemand met een bepaald geloof en daardoor begon een oorlog.*

Wat is je mening over het boek?

Mijn mening over het boek is: het is leuk en interessant.

Je hebt de samenvatting en het interview met Meron gelezen.
Zou je het boek nu zelf willen lezen?

Waarom wel/niet?

WERKBLAD 4A

SAMEN SCHRIJVEN

Cajo Cazemier en Martine Letterie hebben het boek *Familiegeheim* samen geschreven. Het is gebaseerd op echte documenten en verhalen. De schrijfsters hebben het verhaal en de personages erbij *verzonnen*.

Jij gaat nu samen met je klasgenoot een kort verhaal. Volg hiervoor de stappen hieronder:

- Kies een van de foto's op werkblad 4b.
- Deze foto wordt het begin of het eind van jullie verhaal. Beschrijf dus wat er op de foto gebeurt.
- Bedenk 2 hoofdpersonen (naam, karakter, uiterlijk).
- Bedenk allebei wat er gebeurd is met jouw hoofdpersoon. Gebruik eventueel deze hulpvragen:
 - Iemand ... (wie is de hoofdpersoon?)
 - Wilde ... (wat wilde de hoofdpersoon?)
 - Maar ... (wat is het probleem?)
 - Dus ... (wat is de oplossing?)
 - Tenslotte... (hoe eindigt het verhaal?)
- Schrijf het verhaal van je hoofdpersoon.
- Klaar? Combineer dan de twee teksten en maak er een verhaal van.

WERKBLAD 4B

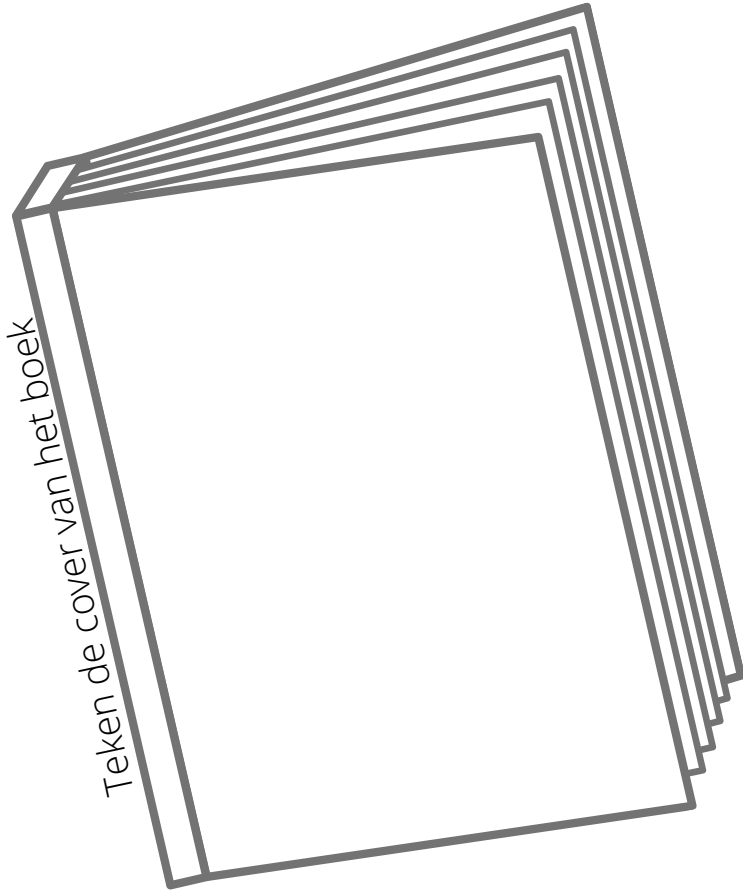
SAMEN SCHRIJVEN

WERKBLAD 5

MIJN BOEKVERSLAG

De titel van het boek is:

Mijn favoriete moment is:

Mijn favoriete
personage is:

4 woorden over dit
personage:

- *
- *
- *
- *

Dit personage vond
ik niet leuk:

4 woorden over dit
personage:

- *
- *
- *
- *

Het boek was:

ONZE ORGANISATIES

BIBLIONEF

Het doel van Biblionef is om alle kinderen, ongeacht hun persoonlijke omstandigheden, op jonge leeftijd te laten ontdekken hoeveel plezier en vreugde lezen kan geven, en hen zo voor de rest van hun leven tot enthousiaste lezers te maken.

Biblionef werkt nauw samen met scholen die over onvoldoende middelen beschikken, en met plaatselijke bibliotheken die oftewel te ver liggen van een openbare bibliotheek, of die gewoonweg niet genoeg middelen hebben voor de aanschaf van nieuwe boeken.

Wij helpen onderwijzers en community librarians bij het opzetten of verbeteren van hun eigen bibliotheken en het organiseren van leessessies.

<https://www.biblionef.nl>

BUREAU NVT

Bureau NVT is in maart 2019 opgericht door Petra Roël en Bianca Versteeg.

Wij werken aan de professionalisering van taalonderwijs door het ontwikkelen van materiaal voor NVT (Nederlands als Vreemde Taal) en taaltoetsen gebaseerd op het ERK (Europees Referentiekader voor vreemde talen). Daarnaast helpen wij scholen en leraren bij de vertaling van theorie naar lespraktijk, door het geven van praktische nascholingen en direct toepasbaar onderwijsadvies.

<https://www.bureaunvt.com>

TAALUNIE

Op heel veel plaatsen in de wereld wordt de Nederlandse taal geleerd en onderwezen. De Taalunie ondersteunt het onderwijs Nederlands buiten het Nederlandse taalgebied.

Daarmee dragen wij bij aan internationale samenwerking en diplomatie en versterken we de internationale impact van Nederland, Vlaanderen en Suriname. Met het faciliteren van goed onderwijs Nederlands als Vreemde Taal (NVT) in de buurtaalregio's, in het Caribisch gebied en in de internationale neerlandistiek ondersteunen wij internationale culturele, economische en diplomatieke contacten.

<https://taalunie.org>